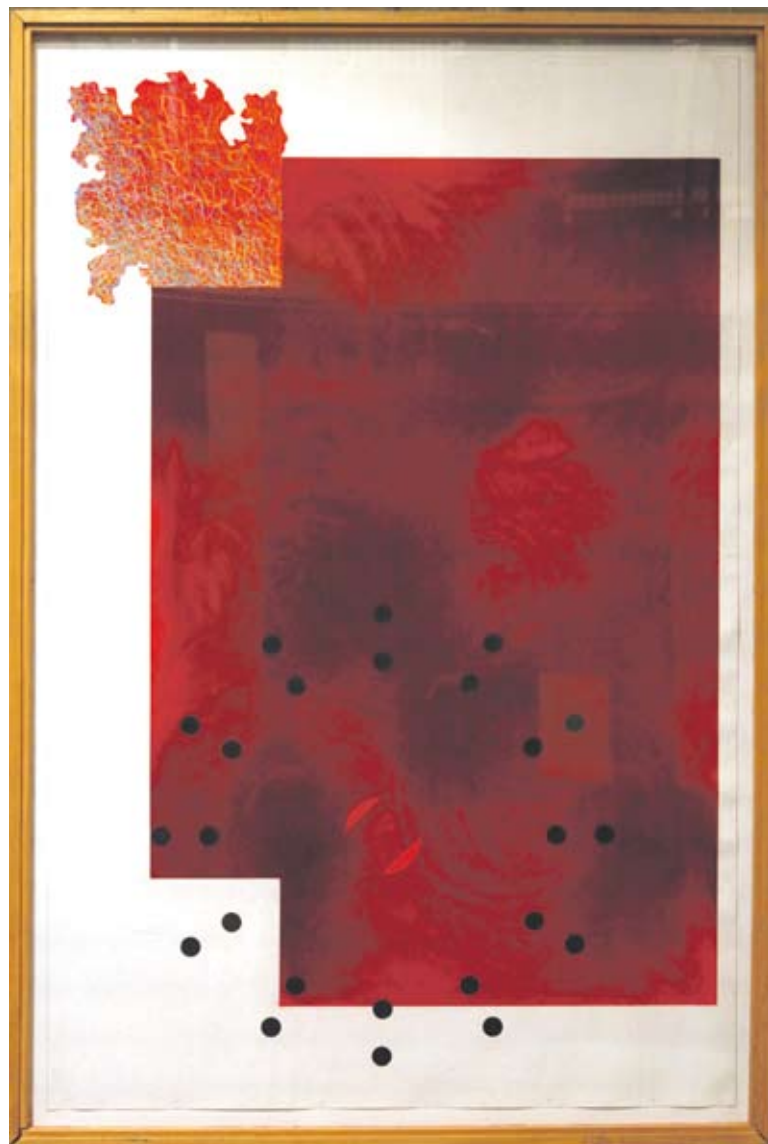


KUNST

Door haar felrode kleur is de pasteltekening van Jan van den Langenberg niet alleen opvallend, zij brandt in zekere zin een beeld op ons netvlies. In het rechthoekige vlak, dat het grootste deel van het vel papier beslaat, is een zekere gewolktheid verweven. Naar onderen toe wordt een cirkel geïnsinueerd waarvan we slechts twee gekantelde boogjes zien. Daar draaien als het ware stippen twee aan twee omheen, en sommige ervan treden buiten het rode vlak waar een vierkant werd uitgespaard. Een zelfde vierkant ontbreekt eveneens links boven, maar niet om oningevuld te blijven, integendeel. Daar laat het rood zich niet aan banden leggen en neemt, vermengd met grijs, een organische, onbedwingbare vorm aan. Deze tekening maakt met haar titel een expliciete medische verwijzing: Sarcoom – staande voor diverse kankersoorten voorkomend in onder andere bloedvaten, spieren, zenuwen en bot. Willem van Daal, radiotherapeut, zag in het samengaan van het geometrische en het organische de confrontatie tussen emotie en ratio in het menselijk bestaan. Meer specifiek interpreteerde hij via de genoemde titel, 'het grote dieprode vlak als de kanker die nog grotendeels ondoorgrondelijk is. En emotioneel zeer beladen kan zijn. Links boven heeft het wetenschappelijk onderzoek een deel van het geheim ontrafeld'. Maar zoals dat met kunst gaat, draaien de niet-medicus en de patiënt in zijn hoop op genezing, de rollen misschien om. Dan staat het beheerste vierkant juist voor de medische wetenschap waar binnen haar grenzen, nog van alles in beweging is, terwijl ze haar kennis en therapie puntsgewijs en systematisch uitbreidt. Echter bovenaan ontsnapt alsnog de kanker, waar hij woekert. En de vraag dringt zich op of deze kanker met zijn scherpe punt de wetenschap bestookt, of dat hij juist in de schaar wordt genomen om uiteindelijk in het geometrische rode vlak te worden ingesloten.

Daan Van Speybroeck



Jan van den Langenberg, Sarcoom, Pasteltekening op papier, 235x158 cm, onderverdieping Tandheelkunde

Foto: Jan van Teeffelen